

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 17CoP/44/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6914200098
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 07. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Renáta Deáková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2014:6914200098.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Renáty Deákovovej a sudcov JUDr. Zity Nagypálovej a Mgr. Dušana Ďuriana, vo veci starostlivosti o maloleté deti E., V., nar. XX. XX. XXXX a V., nar. XX. X. XXXX, bytom ako matka, zastúpených kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Rimavská Sobota, deti rodičov matky U. R., nar. XX. XX. XXXX, bytom Z., W. XXX, t. č. Z. XXX a otca Y. E., nar. XX. XX. XXXX, bytom Z., E. XXX, t. č. ÚVTOS Banská Bystrica - Kráľová, v konaní o návrhu otca na zníženie výživného na maloleté deti o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Rimavská Sobota č. k. 2P/2/2014-48 zo 16. 04. 2014, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu p o t v r d z u j e.

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd zamietol návrh otca, ktorým sa domáhal zníženia výživného voči maloletým deťom od doručenia návrhu na súd, t. j. od 08. 01. 2014. Súd konštatoval zmenu pomerov na strane otca maloletých detí, avšak na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že návrh nie je dôvodný. Otec maloletých detí stratil zamestnanie v dôsledku neplnenia si svojich pracovných povinností, aj z evidencie nezamestnaných bol vyradený pre porušovanie povinností voči úradu práce, sociálnych vecí a rodiny. V súčasnosti je vo výkone trestu odňatia slobody práve pre neplatenie výživného maloletým deťom, a to aj v čase jeho zamestnanosti, keď mal príjem. Okrem toho sa s maloletými deťmi nestretáva, nedáva im darčeky ani im neprispieva finančne pri príležitosti ich sviatkov. Matka musí výživné vymáhať exekučne; je v nepriaznivej finančnej a sociálnej situácii; pracuje s príjmom 255 €, z čoho spláca úver, ktorý si zobrala na zakúpenie staršieho rodinného domu, aby zabezpečila sebe a maloletým deťom bývanie.

Proti rozsudku okresného súdu podal včas odvolanie otec maloletých detí. Poukázal na svoj príjem pred nástupom do výkonu trestu odňatia slobody, ktorý predstavoval dávku sociálnej pomoci vo výške 62 €, z čoho si plnil vyživovaciu povinnosť na deti vo výške 5 alebo 10 € mesačne. Žil v spoločnej domácnosti s družkou Irenou Berkovovou a ich spoločným dieťaťom a náklady na bývanie a stravu uhrádzali z rodičovského príspevku (220 €). Vo výkone trestu odňatia slobody má príjem podstatne nižší. Žiadal znížiť výživné na 55 € na obidve deti.

Matka vo vyjadrení k odvolaniu otca nesúhlasila so znížením výživného. O deti sa stará sama, otec maloletých detí si neplnil vyživovaciu povinnosť, ani keď bol na slobode. Mal zamestnanie, ktoré svojvoľne opustil, pretože z dôvodu absencií bol prepustený, pričom si bol vedomý, že má vyživovaciu povinnosť voči maloletým deťom. On sa však viackrát vyjadril, že si vyživovaciu povinnosť voči nim plniť nebude. Matka pracuje s príjmom 255 €, z ktorého zabezpečuje životné podmienky, hygienu a školu trom maloletým deťom. V dôsledku nepriaznivej finančnej situácie musela zabezpečiť sebe a maloletým deťom bývanie mimo Hnúšte.

Kolíznym opatrovníkom sa k odvolaniu nevyjadril.

Krajský súd po prejednaní veci bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 zák. č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“) rozsudok okresného súdu ako vecne správny podľa § 219 ods. 1, 2 O. s. p. potvrdil.

Podľa § 78 zákona č. 36/2005 Z. z. Zákona o rodine (ďalej len „Zákon o rodine“) dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

Platná právna úprava neumožňuje meniť právoplatné súdne rozhodnutia. V prípade vyživovacej povinnosti vzhľadom na to, že sa ustanovuje povinnosť plniť peňažné sumy aj do budúceho obdobia, kedy môže dôjsť ku zmene pomerov, z ktorých pôvodné rozhodnutie vychádzalo, Zákon o rodine aj Občiansky súdny poriadok umožňujú zmeniť právoplatný rozsudok na základe relevantnej zmeny pomerov, rozhodujúcich pre určenie výživného. V konaní, v ktorom sa navrhuje zmena pôvodného rozhodnutia o výživnom, si súd všíma rovnaké okolnosti ako v konaní o určenie výživného. Porovnáva ich stav ku dňu rozhodnutia o výživnom a ku dňu žiadanej zmeny rozhodnutia. V konaní o určení alebo zmene vyživovacej povinnosti rodiča musí súd skúmať podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinnej osoby, pod ktorými sa rozumie vek, zdravotný stav, vzdelanie, aktuálne rodinné pomery, objektívna možnosť dosahovať čo najvyšší príjem vlastným pričinením, aj dôvody, pre ktoré povinný rodič nedosahuje príjem, postačujúci nielen na uhrádzanie nákladov vlastných potrieb, ale i potrieb maloletého dieťaťa. Zákon o rodine to vyjadruje v § 75 ods. 1 veta druhá slovami „na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihladne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihladne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie“.

Zo spisu okresného súdu sp. zn. 2P/2/2014, ako aj z pripojených spisov a rozhodnutí vyplýva, že rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 31P/182/2006-35 zo dňa 07. 07. 2006, právoplatným 14. 09. 2006, súd schválil rodičovskú dohodu, podľa ktorej sa otec zaviazal prispievať od 01. 06. 2006 na výživu maloletého V. sumou 33,19 € mesačne (1.000,-Sk). Rozsudkom Okresného súdu Rimavská Sobota č. k. 7P/27/2011-17 zo dňa 22. 03. 2011, právoplatným 19. 04. 2011, súd schválil rodičovskú dohodu, na základe ktorej sa maloletý V., nar. XX. XX. XXXX, zveril do osobnej starostlivosti matky a otec sa zaviazal prispievať na jeho výživu 70 € mesačne od 01. 03. 2011. Otec sa následne opakovane domáhal zmeny výchovného prostredia a žiadal určiť výživné od matky, avšak návrh vždy zoberal späť a konania boli zastavené. Keďže si otec neplnil vyživovaciu povinnosť riadne, matka podala trestné oznámenie a následne trestným rozkazom Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. 2T 51/2012 z 26. 03. 2012, bol otec maloletých detí pre neplnenie vyživovacej povinnosti odsúdený na trest odňatia slobody vo výmere 14 mesiacov, pričom výkon trestu mu bol podmiennečne odložený na skúšobnú dobu v trvaní 2 rokov. Súčasne mu bola uložená povinnosť počas skúšobnej doby zaplatiť zameškané výživné k rukám matky maloletých detí na maloletého V. 2.118,39 € a na maloletého V. 625 €. Dňa 08. 12. 2013 otec maloletých detí nastúpil do výkonu trestu odňatia slobody, ktorý by mal ukončiť 08. 08. 2016. Je pracovne zaradený od 29. 01. 2014 a jeho čistý príjem za mesiac január 2014 bol 0,20 € a za mesiac február 2014 27,55 € (č. l. 42 spisu).

Otec v odvolaní vytyka okresnému súdu, že nemá príjem a nemá z čoho platiť výživné na maloleté deti. Námietka otca v kontexte vyššie uvedených skutočností je nedôvodná. Okresný súd skúmal pomery obidvoch rodičov za obdobie od podania návrhu (08. 01. 2014) až do rozhodnutia vo veci samej, ktoré aj v dôvodoch svojho rozhodnutia popísal a dospel k správne záveru, pretože dôvod na vyhovie návrhu otca neexistuje. Rozhodnutie okresného súdu je vo výroku vecne správne.

Najpodstatnejšie argumenty otca, ktorými odôvodňuje návrh na zníženie výživného sú, že nemá príjem vo výkone trestu odňatia slobody a pokiaľ bude na slobode, resp. aj vo výkone trestu odňatia slobody dosahovať nejaký príjem, bude si plniť vyživovaciu povinnosť na maloleté deti.

Týmto tvrdeniam otca odvolací súd nemohol uveriť. Z pripojených spisov a rozhodnutí okresných súdov (Okresného súdu Banská Bystrica, Okresného súdu Rimavská Sobota) vyplýva, že otec si neplnil riadne vyživovaciu povinnosť ani v čase, keď bol na slobode, mal možnosť pracovať, ale aj keď pracoval a následne bol evidovaný na úrade práce, sociálnych vecí a rodiny. Zo spisového materiálu vyplýva aj to, že otec porušoval povinnosti nielen v zamestnaní, kedy pre absencie bol s ním rozviazaný pracovný pomer, ale aj z úradu práce bol vyradený v dôsledku neplnenia si povinností. Jeho postoj je nutné charakterizovať ako nezodpovedný vzhľadom na to, že má vyživovaciu povinnosť k trom maloletým deťom. Takéto jeho správanie bolo vyhodnotené aj v konaní pred trestným súdom, ktorý ho podmienene odsúdil a uložil mu v rámci skúšobnej doby splniť si povinnosti, vyplývajúce z vyživovacej povinnosti voči maloletým deťom.

Okresný súd dospel k správne mu záveru, že odsúdenie otca za trestný čin, jeho pobyt vo väzbe a vo výkone trestu odňatia slobody, aj keď sú to objektívne okolnosti, ktoré mu v čase výkonu väzby a výkonu trestu odňatia slobody bránia zaobstarat' si finančné prostriedky na úhradu potrieb maloletých detí, nemôže byť dôvodom na zníženie jeho vyživovacej povinnosti vo vzťahu k maloletým deťom. Tieto závery sú v súlade s nálezom Ústavného súdu Českej republiky zo 06. 02. 2008 sp. zn. IV. ÚS 1181/07, v ktorom vyslovil záver, že ak sa zbavil rodič svojím úmyselným konaním, pre ktoré bola na neho uvalená väzba, a pre ktoré bol následne odsúdený k trestu väzenia, objektívnej možnosti plniť svoju vyživovaciu povinnosť voči svojmu maloletému dieťaťu, nemožno túto skutočnosť pričítať na ťarchu tohto dieťaťa, ktoré podľa čl. 32 ods. 4 Listiny základných práv a slobôd má právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť. V prejednávanom prípade sa otec zbavil možnosti plniť si svoje rodičovské povinnosti a takéto konanie nemôže ísť na ťarchu maloletého dieťaťa, ktoré je plne odkázané výživou a starostlivosťou na svojich rodičov, vzhľadom na svoj vek, ako aj zdravotný stav (maloletý B. je evidovaný a liečený v alergiologickej ambulancii pre opakované zápaly priedušiek a je trvale liečený po operácii uší).

Výživné má spotrebný charakter; maloleté deti potrebujú každodenne na zabezpečenie svojich potrieb určité finančné prostriedky. Osobná starostlivosť o maloleté deti E., ako aj finančná ťarcha spočíva výhradne na matke, ktorá sa tak ocitá v ťaživej finančnej situácii, ktorú zo svojho príjmu 255 € netto nemôže sama uniesť.

Vychádzajúc z týchto úvah odvolací súd dospel k záveru o vecnej správnosti rozsudku okresného súdu vo výroku aj jeho dôvodoch, a preto ho podľa § 219 ods. 1, 2 O. s. p. potvrdil.

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.